

รายงาน

เฝ้าระวังทางระบาดวิทยา WESR

Weekly Epidemiological Surveillance Report

สำนักงานระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health.

ISSN 0859-547X

http://epid.moph.go.th/home_menu_20001.html

ปีที่ ๓๕ : ฉบับที่ ๒๒ : ๔ มิถุนายน ๒๕๔๗

Volume 35 : Number 22 : June 4, 2004

สัปดาห์ที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
จำนวนจังหวัดที่ส่ง	54	53	49	58	60	58	68	58	64	70	65	60	57	63	59	64	59	57	63	67	59	60				

สัปดาห์ที่ 22 ระหว่างวันที่ 23 - 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2547

จำนวนจังหวัดส่งข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนทันตามกำหนดเวลา

สัปดาห์ที่ 22 ส่งทันเวลา 60 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 78.94

รายงานการสอบสวนโรคเบื้องต้นกรณีโรคทริคิโนซิส จากจังหวัดหนองบัวลำภู และหนองคาย

ความเป็นมา

ตามที่หนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับวันอาทิตย์ที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 ฉบับที่ 4,931 ปีที่ 14 ได้ลงหัวข้อข่าว “เป็บก้อยแก้มป่วยทั้งตำบล” ที่จังหวัดหนองบัวลำภู กลุ่มพัฒนาระบบและมาตรฐานงานระบาดวิทยา ได้ประสานไปยังสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 จังหวัดขอนแก่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองบัวลำภู และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย

ผลการสอบสวนโรค

1. จังหวัดหนองบัวลำภู

ในวันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 กลุ่มระบาดวิทยา สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 จังหวัดขอนแก่น ได้รับแจ้งจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองบัวลำภูว่า พบผู้ป่วยที่มีอาการท้องร่วง ถ่ายเป็นน้ำ เป็นไข้ ปวดเมื่อยตามร่างกาย ตาขาว จำนวน 12 ราย เข้ารับรักษาเป็นผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลสุวรรณคูหา อำเภอสวรรคูหา และพบผู้ป่วยมีอาการอีกหลายรายที่มีอาการคล้ายกันอยู่ในชุมชน ทีมสอบสวนโรคสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 จังหวัดขอนแก่นร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองบัวลำภู ได้ออกไปสอบสวนโรคในวันที่ 29 - 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 พบว่าในวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านของตำบลนาदान อำเภอสวรรคูหา ได้ศึกษาดูงานที่อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู เมื่อเสร็จภารกิจได้เดินทางไปเที่ยวที่อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย มีสมาชิกบางรายได้ซื้อเนื้อฟาน (แก้ง) จากแม่ค้าตลาดหน้าว่าการอำเภอสังคมและนำมาประกอบอาหาร

สารบัญ

◆ รายงานการสอบสวนโรคเบื้องต้นกรณีโรคทริคิโนซิส จากจังหวัดหนองบัวลำภู และหนองคาย	3696
◆ สรุปการตรวจสอบสวนข่าวระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ สัปดาห์ที่ 22 ระหว่างวันที่ 23 - 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2547	371
◆ รายงานการสอบสวนโรคเบื้องต้นกรณีผู้ป่วยอาหารเป็นพิษ จากการรับประทานเห็ดพิษที่ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย	373
◆ สถานการณ์โรคอาหารเป็นพิษจากการรับประทานเห็ดมีพิษ ประเทศไทย พ.ศ. 2546	378
◆ สรุปผลการตรวจโรคพิษสุนัขบ้า ประเทศไทย, ปี 2546	382
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วน สัปดาห์ที่ 22 ระหว่างวันที่ 23 - 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2547	385

ในวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 ผู้ที่ประกอบอาหารส่วนใหญ่จะทำอาหารประเภทก้อยเนื้อฟาน(ปรุงดิบ) หลังจากนั้นจะแบ่งอาหารให้คนรู้จักรับประทาน ผู้ป่วยรายแรก เริ่มมีอาการวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลชุมชนสุวรรณคูหา จากการสอบสวนเพิ่มเติมพบว่า มีผู้ป่วยในรวม 12 ราย มาด้วยอาการท้องร่วง ถ่ายเป็นน้ำ เป็นไข้ ต่อมาปวดตามกล้ามเนื้อ หนังตาบวม แพทย์วินิจฉัยตามอาการเป็น Food poisoning, R/o Leptospirosis และ Systemic infection

จากการค้นหาผู้ป่วยในชุมชนโดยใช้นิยามดังกล่าวร่วมกับปัจจัยเสี่ยงในการรับประทานอาหารในช่วงเวลาที่สงสัย พบผู้ป่วย 31 ราย ผู้ป่วยมักจะแสดงอาการภายหลังรับประทานอาหารก้อยเนื้อฟานประมาณ 7 วัน โดยส่วนมากมีอาการระหว่างวันที่ 14 - 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 รวมจำนวน 19 ราย พบมากสุดในวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 จำนวน 6 ราย ผลการตรวจ CBC พบว่า ผู้ป่วยมีค่า Eosinophil สูงระหว่าง 12 - 30% (โดยเฉลี่ย >15%) ส่วนการตรวจเพื่อยืนยันนั้น ได้เจาะเลือดเพื่อหาระดับภูมิคุ้มกันต่อเชื้อพยาธิ *Trichinella spiralis* รวม 32 ตัวอย่าง ส่งตรวจที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นกำลังรอผลตรวจ โดยผู้ป่วยทั้ง 43 รายอยู่ในตำบลนาด่าน ลักษณะการกระจายตามพื้นที่พบว่า บ้านหนองบัวน้อย มีผู้ป่วย 21 ราย บ้านส้มป่อย 12 ราย บ้านคำเมืองแสน 5 ราย ชุมภูทอง 3 ราย โนนธาตุ 2 ราย โดยมีอัตราป่วยต่อประชากรพันคน คือ 30.79, 22.30, 7.91, 4.66 และ 3.06 ตามลำดับ ลักษณะอาการทางคลินิก พบปวดตามกล้ามเนื้อมากที่สุด 100% รองลงมาคือ หนังตาบวม 93% ไข้ 88% ถ่ายเหลวเป็นน้ำ 79% ปวดศีรษะ 77% หนาวสั่น 54% เบื่ออาหาร 49% และปวดท้อง 39% ผู้ป่วยเป็นเพศชายจำนวน 27 ราย เพศหญิง 16 ราย อัตราส่วนชายต่อหญิง 1.7: 1 พบผู้ป่วยทุกกลุ่มอายุ อายุเฉลี่ย 46.1 ปี (ค่ามัธยฐาน 14.3 ปี) โดยพบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 45 - 54 ปี จำนวน 14 ราย และรองลงมาอยู่ระหว่าง 35 - 44 ปี จำนวน 12 ราย อายุ 64 - 66 ปี จำนวน 6 ราย อายุ 15 - 24 ปี จำนวน 4 ราย อายุ 25 - 34 ปี จำนวน 3 ราย อายุ 66 - 74 ปี จำนวน 2 ราย และอายุ 75 ปี ขึ้นไป จำนวน 2 ราย

สำหรับอาหารที่สงสัยนั้นไม่สามารถเก็บส่งตรวจได้เพราะหมดไปแล้ว แต่ได้เก็บตัวอย่างเนื้อฟานที่เหลืออยู่จากชาวบ้าน 2 ชิ้น เพื่อตรวจหาพยาธิตัวอ่อนกำลังรอผลการตรวจเช่นกัน สำหรับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรค หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ได้ติดตามเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ผู้ป่วยที่มีอาการสงสัยรับยารักษาโรคพยาธิ และดำเนินการค้นหาผู้ป่วยและผู้ป่วยสงสัยเพิ่มเติม รวมทั้งได้มีการประชาสัมพันธ์ให้สุศึกษาแก่ประชาชน และประสานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคายเพื่อดำเนินการควบคุมโรคในพื้นที่ที่เป็นแหล่งจำหน่ายเนื้อฟานที่เป็นสาเหตุการระบาดครั้งนี้แล้ว

2. จังหวัดหนองคาย

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย ได้รับแจ้งข่าวการระบาดของโรคทริคิโนซิสจากโรงพยาบาลสุวรรณคูหา และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองบัวลำภู เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 ว่ามีผู้ป่วยประมาณ 40 กว่าราย สาเหตุจากการรับประทานเนื้อกึ่งที่ซื้อจากอำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย จึงได้มีการประสานสำนักงานสาธารณสุขอำเภอสังคมและโรงพยาบาลสังคม ดำเนินการติดตามแหล่งจำหน่ายเนื้อกึ่ง พบแหล่งจำหน่ายเนื้อกึ่งอยู่ที่ตลาดเทศบาลตำบลแก้งไก่อ อำเภอสังคม โดยคนลาวนำมาจำหน่ายเป็นครั้งคราว หากจำหน่ายไม่หมดร้านค้าคนไทยจะรับไว้จำหน่ายต่อ พบว่าในอำเภอสังคมมีผู้รับประทานเนื้อกึ่งซึ่งปรุงดิบเป็นก้อยเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 พบว่ามีผู้ป่วย 2 ราย เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยนอกที่โรงพยาบาลสังคม ด้วยอาการไข้ ปวดกล้ามเนื้อ ถ่ายอุจจาระเหลว และตาบวม เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 อาการไม่ดีขึ้นไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี จากการสอบสวนโรคโดยติดตามและค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม พบผู้ป่วยทั้งหมด 18 ราย เป็นชาย 12 ราย หญิง 6 ราย อายุ 11 - 62 ปี อยู่ที่ หมู่ 2 บ้านนาขาม ตำบลแก้งไก่อ อำเภอสังคม ซึ่งผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการเล็กน้อยและไปรับการรักษาที่สถานอนามัย ไม่มีผู้ป่วยเสียชีวิต ในขณะนี้ทางพื้นที่ได้ดำเนินการติดตามและค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม พร้อมให้การรักษาตามอาการ รวมทั้งเจาะตัวอย่างเลือดส่งตรวจและให้ยาฆ่าพยาธิทั้งตัวแก่และผู้ป่วยทุกราย พร้อมทั้งให้สุศึกษาให้แก่ประชาชนในพื้นที่ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคายได้ประชาสัมพันธ์

แนวทางการป้องกันโรคโดยผ่านสื่อทางวิทยุของจังหวัด นอกจากนั้นแล้วได้ประสานกับ นายอำเภอ ปลัดอำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อตรวจสอบและระงับการนำเข้าเนื้อสัตว์ และขอความร่วมมือทางร้านงดจำหน่ายเนื้อสัตว์ป่า

ในส่วนสำนักกระบาดวิทยาประสานไปยังกรมปศุสัตว์ และขอความร่วมมือให้ทำการเฝ้าระวังโรคในสัตว์ ช่วยตรวจสอบการนำเข้าเนื้อสัตว์จากประเทศเพื่อนบ้านแล้ว

รายงานโดย สำนักงานป้องกันและควบคุมโรคที่ 6 จังหวัดขอนแก่น
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองบัวลำภู และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์
สัปดาห์ที่ 22 ระหว่างวันที่ 23 - 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2547
(Outbreak Verification summary, 22th Week May 23 - 29, 2004)

ในสัปดาห์ที่ 22 ระหว่างวันที่ 23 - 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ได้รับแจ้งข่าวการเกิดโรค และได้ดำเนินการตรวจสอบ สรุปสาระสำคัญดังนี้

1. Severe diarrhoea ได้รับรายงานผู้ป่วยทั้งหมด 59 ราย จาก 3 จังหวัด ทุกรายตรวจพบเชื้อ *Vibrio cholerae* El Tor inaba ดังนี้

1.1 จังหวัดสตูล ในช่วงระหว่างวันที่ 3 - 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 มีรายงานการเกิดโรคที่อำเภอละงู 38 ราย อำเภอทุ่งหว้า 1 ราย โดยรายแรกเริ่มป่วยวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 ที่ตำบลน้ำผุด อำเภอละงู ต่อมาวันที่ 14 - 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 มีผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอีก 37 ราย กระจายใน 5 ตำบล (น้ำผุด 2 ราย ละงู 16 ราย เขาขาว 3 ราย กำแพง 10 ราย ปากน้ำ 7 ราย) รวมผู้ป่วยที่อำเภอละงู 38 ราย เป็นผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล 33 ราย ผู้ป่วยที่ค้นพบในชุมชน 5 ราย ผู้สัมผัสตรวจพบเชื้อแต่ไม่มีอาการ 14 ราย ผู้ป่วยมีอายุระหว่าง 5 เดือน - 71 ปี และที่อำเภอทุ่งหว้า 1 ราย เริ่มป่วยวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 ทางพื้นที่ได้ดำเนินการตั้งศูนย์เฉพาะกิจ ดำเนินการสอบสวนและควบคุมโรคอย่างต่อเนื่อง แต่ยังไม่สามารถระบุแหล่งโรคได้ ขณะนี้ยังมีรายงานผู้ป่วยรายใหม่เกิดขึ้นอีก

1.2 จังหวัดยะลา ตั้งแต่วันที่ 19 - 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 มีรายงานการเกิดโรคที่ อำเภอเบตง โดยในสัปดาห์ที่ผ่านมาได้รับรายงานผู้ป่วย 13 ราย ในสัปดาห์นี้ได้รับรายงานผู้ป่วยเพิ่มขึ้น อีก 19 ราย รวม 32 ราย ซึ่งเป็นผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล 27 ราย ผู้ป่วยที่ค้นพบในชุมชน 5 ราย ผู้สัมผัสตรวจพบเชื้อแต่ไม่มีอาการ 11 ราย ผู้ป่วยมีอายุระหว่าง 19 - 58 ปี จากการสอบสวนโรคจนถึงขณะนี้ยังไม่สามารถสรุปได้ชัดเจนเกี่ยวกับแหล่งโรค ทางพื้นที่ได้ดำเนินการสอบสวนและควบคุมโรคอย่างต่อเนื่อง และขณะนี้จำนวนผู้ป่วยเริ่มลดน้อยลง

1.3 จังหวัดนนทบุรี 1 ราย เพศหญิง อาชีพรับจ้าง อยู่ที่ซอยงามวงศ์วาน ตำบลบางเขน อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เริ่มป่วยวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยนอกที่ โรงพยาบาลบาราศณราคร ในวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 ทางสำนักงานสาธารณสุขอำเภอและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้ดำเนินการสอบสวนและควบคุมโรค โดยการ ทำ Rectal Swab Culture (RSC) ผู้สัมผัสร่วมบ้าน ผู้ประกอบอาหาร และเจ้าของร้านที่ผู้ป่วยซื้ออาหารมารับประทาน รวม 5 ตัวอย่างผลไม่พบเชื้อ สำหรับอาหารที่สงสัย ได้แก่ น้ำพริกปลาทุ ผักสดที่ซื้อทั้งไว้คั้นคั้น นำมารับประทานโดยไม่ได้อุ่น และได้ตรวจคลอรีนตกค้างในน้ำใช้ที่ร้านอาหารพบว่า ไม่มีคลอรีนตกค้าง

ตั้งแต่ต้นปี สำนักกระบาดวิทยาได้รับรายงานผู้ป่วยทั้งสิ้น 1,781 ราย เสียชีวิต 7 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 2.83 ต่อประชากรแสนคน เป็นผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล 1,369 ราย ผู้ป่วยที่ค้นพบในชุมชน 412 ราย โดยพบกระจายอยู่ใน 54 จังหวัด และมีรายงานผู้ป่วยสูงมาตั้งแต่ปลายปี 2546 จนถึงปัจจุบันยังมีรายงานการระบาดในหลายจังหวัด จึงต้องทำการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดต่อไป (รูปที่ 1)